

**UCHWAŁA NR RG - XXVII / 227 / 13
RADY GMINY SITKÓWKA-NOWINY**

z dnia 30 stycznia 2013 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Zwalczania Narkomanii w Gminie Sitkówka-Nowiny na rok 2013**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 08 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2001r. Nr 142 poz. 1591), art. 4¹ ust. 2 i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982r. „o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012r. poz. 1356 ze zmianami), art. 10 ust. 2, ust. 3 i art. 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. „o przeciwdziałaniu narkomanii” (Dz. U. z 2012r. poz. 124 ze zmianami) Rada Gminy uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Zwalczania Narkomanii w Gminie Sitkówka – Nowiny na rok 2013 stanowiący załącznik nr 1 do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od dnia 01.01.2013 roku.

Przewodniczący Rady Gminy

Sebastian Nowackiewicz

Załącznik 1 do uchwały
Nr RG – XXVII / 227 / 13
Rady Gminy Sitkówka-Nowiny
z dnia 30 stycznia 2013 roku

**Gminny Program Profilaktyki i
Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Zwalczania Narkomanii**

dla Gminy Sitkówka - Nowiny

na rok 2013

I. Wprowadzenie i podstawy prawne Programu

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Przemocy oraz Zwalczania Narkomanii, zwany dalej „Programem” określa gminną strategię działania w zakresie profilaktyki oraz minimalizację szkód wynikających z nadużywania alkoholu i narkotyków, jak również przeciwdziałanie przemocy. Zarówno nadużywanie alkoholu czy sięganie po substancje psychoaktywne powoduje szereg szkód praktycznie w każdym obszarze życia. Prowadzi do zagrożenia zdrowia i życia ludzkiego, szkód materialnych, nieprawidłowego funkcjonowania rodzin, w których bardzo często występuje przemoc domowa, najczęściej względem matek, żon i małoletnich dzieci.

Dokumenty wymienione poniżej precyzują zadania własne gminy realizowane w postaci gminnego programu przeciwdziałania alkoholizmowi, zwalczania narkomanii i przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Jest to dokument, który określa politykę gminy wobec problemów społecznych dotyczących uzależnień oraz przemocy i pozostaje w ścisłej kooperacji z Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Podstawą wszystkich działań mających na celu zapobieganiu alkoholizmowi, narkomanii, przemocy oraz innych uzależnień jak również działań nad „Programem” jest:

- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012r. poz. 1356 ze zmianami),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2005r. Nr 179 poz. 1485),
- Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii, uchwalony przez Radę Ministrów na wniosek Ministra Zdrowia,
- Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- ZARZĄDZENIE NR WG.0050.118.2012 Wójta Gminy Sitkówka – Nowiny z dnia 22 listopada 2012 roku w sprawie: zmiany Zarządzenia NR WG.0050.38.2012 z dnia 11 kwietnia 2011 roku w sprawie powołania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sitkówce – Nowinach

II. Diagnoza Gminy Sitkówka – Nowiny.

Diagnoza Gminy Sitkówka – Nowiny została przeprowadzona w roku 2008 i zlecona była firmie zewnętrznej Ekspertyzy – Edukacja – Terapia „EKSTER” z siedzibą w Opolnie – Zdroju. Jest to firma specjalizująca się w diagnozowaniu problemów społecznych w gminach.

Badaniom zostali poddani losowo wybrani mieszkańcy Gminy Sitkówka – Nowiny oraz populacja uczniów szkół naszej Gminy w trzech grupach wiekowych:

- uczniowie klas VI szkół podstawowych
- uczniowie klas III gimnazjów
- uczniowie klas II szkół ponadgimnazjalnych

Badanie dorosłej populacji naszej Gminy odbywało się na zasadzie sondy ulicznej przeprowadzonej wśród mieszkańców gminy (mężczyzn i kobiet), którzy ukończyli 18 lat. Wybór osób badanych dokonywany był metodą doboru losowego.

Badanie młodych mieszkańców naszej Gminy dokonywane było na zasadzie metody **doboru warstwowego** (podział na jednorodne warstwy – grupy wiekowe i wybór badanej próby w obrębie wybranych warstw). Badane były klasy w każdym z wyżej wymienionych przedziałów wiekowych.

Badania realizowane były metodą **ankiety audytoryjnej** (badania zbiorowe). Ankieter czyta instrukcje, podkreśla anonimowy charakter badań, następnie, w przypadku wątpliwości, odpowiada na pytania i udziela indywidualnych wyjaśnień.

Oto ważniejsze wnioski z Diagnozy:

1/ Jak mieszkańcy gminy spostrzegają skalę problemów alkoholowych?

- a) Alkoholizm zajmuje drugie miejsce w hierarchii problemów społecznych. Wymienia go 49% badanych. Dodając do tego narkomanię – 24% wskazań, uzyskamy pełny obraz zagrożenia uzależnieniami widziany przez dorosłych mieszkańców Sitkówki-Nowin. Młodzież widzi to podobnie: alkoholizm jest na pierwszym miejscu (59%), a narkomania na trzecim (49%).
- b) Prawie czterech na dziesięciu ankietowanych uważa, że osoby pijące alkohol w ich okolicy stanowią szczególne zagrożenie dla bezpieczeństwa.

2/ Czego mieszkańcy oczekują od swoich przedstawicieli w samorządzie:

- a) 84% badanych oczekuje na poziomie lokalnym działań służących ograniczeniu skali problemów alkoholowych. W tym kryje się między innymi odpowiedź na pytanie, po co potrzebny jest rzetelny gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
- b) Zdecydowana większość badanych chce utrzymania a nawet podwyższenia do 21 lat wieku legalnego nabycia napojów alkoholowych. Za tą drugą opcją opowiada się 44% dorosłych i 9% uczniów. Oczywiście związane z tym decyzje podejmowane są na innym szczeblu, jednak powyższe fakty pokazują, że w **Sitkówce-Nowinach istnieje dobra atmosfera do realizacji lokalnych działań profilaktycznych i terapeutycznych.**

- c) Większość badanych (64%) uważa, że sprzedawcy napojów alkoholowych powinny odprowadzać do kasy gminy pieniądze na finansowanie zapobiegania alkoholizmowi, nawet jeśli przez to alkohole byłyby nieco droższe.

3/ Jak przedstawia się skala problemów alkoholowych w Sitkówce-Nowinach?

- a) Według danych szacunkowych opartych na wskaźnikach wypracowanych przez PARPA, co piąty mieszkaniec gminy uwikłany jest w jakiś sposób (osobiście, lub przez członków rodziny) w problem alkoholowy.

4/ Jakie jest zagrożenie młodzieży Sitkówki-Nowin problemami alkoholowymi.

- a) *Wśród dzisiejszych 15-16-latków nie pije alkoholu zaledwie 12% uczniów zaś wśród drugoklasistów ze szkół ponadgimnazjalnych odsetek ten wynosi tylko 2%. Dla porównania, ponad połowa dzisiejszych dorosłych mieszkańców Sitkówki-Nowin podaje, że nie znała smaku alkoholu przed 18-tym rokiem życia (lub w ogóle nie pije). Do 15 roku życia po alkohol sięgnęło 14% dorosłych. Potwierdza się więc teza o wzroście zachowań ryzykownych wśród młodzieży. Co gorsza picie młodzieży przestaje być sporadycznym wyskokiem, a staje się obyczajem. 57% 15-latków piło alkohol w ciągu ostatniego miesiąca. To samo dotyczy sześciu na dziesięciu uczniów szkół ponadgimnazjalnych.*
- b) Najczęściej spożywanym przez młodzież napojem alkoholowym jest piwo. Towarzyszy temu często fałszywe i szkodliwe przekonanie, że alkohol w piwie jest mniej groźny niż wódce.
- c) Uczniowie nie tylko piją, ale i upijają się. Pijany był już co trzynasty uczeń klasy szóstej, 56% uczniów klasy III gimnazjum i 2/3 uczniów klas II szkół ponadgimnazjalnych.
- d) Co czwarty uczeń gimnazjum i 37% uczniów II klas szkół ponadgimnazjalnych uczestniczyło w kłótni, sprzeczce lub bójce z powodu alkoholu.
- e) Niepokojąco wygląda także analiza motywów picia. Wielu młodych ludzi sięga po alkohol nie po to, aby się zabawić czy rozerwać, lecz traktując picie jako lekarstwo na problemy i smutki. Skraca to drogę do uzależnienia, nie daje bowiem możliwości realnego zmierzenia się z problemami.

5/ Młodzież a narkotyki

- a) *Mimo tego, że narkotyzowanie się nie jest przez uczniów Sitkówki-Nowin postrzegane jako zjawisko powszechne, to jednak co szósty uczeń III klasy gimnazjum i 38% uczniów II klasy szkoły ponadgimnazjalnej przyznaje się do kontaktów ze środkami odurzającymi (najczęściej jest to marihuana). 9% gimnazjalistów i 11% uczniów szkół ponadgimnazjalnych miał kontakt ze środkami odurzającymi w okresie 30 dni przed badaniem.*
- b) Tylko co trzeci z badanych uważa, że jego rówieśnicy posiadają wystarczającą wiedzę o narkotykach i szkodliwych skutkach ich działania.
- c) 15% uczniów szkół średnich spotkało w szkole osobę rozprowadzającą narkotyki a poza szkołą – 53%. Wśród gimnazjalistów odpowiednio: 13% i 34%.
- d) Młodzi ludzie mają przekonanie, że w narkotyki można najprędzej zaopatrzyć się na dyskotece czy w pubie, ale kupno środka odurzającego w innych miejscach też nie następuje z łatwością.

6/ Dorośli a narkotyki

- a) 54% dorosłych ankietowanych mieszkańców Sitkówki-Nowin uważa, że w ich okolicy łatwy jest dostęp do narkotyków.
- b) Zdecydowana większość dorosłych mieszkańców Sitkówki-Nowin (95%) uważa, że za posiadanie narkotyków powinno się karać (wśród młodzieży takie przekonanie podziela 70% badanych).

7/ Uzależnienie od komputera i Internetu. Cyberprzemoc.

- a) Duży odsetek młodzieży zbyt długo pozostaje przy komputerze (zarówno w ocenie własnej, jak i innych osób).
- b) Internet staje się nierzadko sposobem na ucieczkę od problemów lub sposobem na poprawę nastroju (20%).
- c) Wielu młodych ludzi (24%) doświadczało przez Internet lub SMS wulgarnego wyzywania, straszenia czy też ośmieszania.

8/ Problemy przemocy

- a) Dzieci narażone są w szkole i w domach na różnego rodzaju akty przemocy.
- b) Co jedenasty uczeń był ofiarą pobicia w szkole, co trzynasty był zmuszany do robienia rzeczy niechcianych, a co dwudziesty został napadnięty i okradziony.
- c) Co siódmy z badanych dorosłych jest zwolennikiem surowego wychowania.
- d) W co trzeciej rodzinie serwuje się wyzwiska, w co szóstej - dzieci są bite.
- e) Co szósty uczeń jest karcony w sposób niebezpieczny dla zdrowia.

9/ Na ile postawy dorosłych wpływają na zachowania alkoholowe młodzieży?

- a) Prawie w co czwartym przypadku osobami, które po raz pierwszy poczęstowały młodego człowieka alkoholem byli dorośli – najczęściej rodzice.
- b) Jednocześnie 34% uczniów było świadkiem przykłej sytuacji w życiu rodzinnym spowodowanej przez alkohol.
- c) Młodzi ludzie nie mają problemu z omijaniem zakazu sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim. 45% uczniów klasy III gimnazjum kupowało samodzielnie alkohol.
- d) Młodzież najczęściej spożywa alkohol w domu, na dyskotecę, w kawiarni. A co w tym czasie robią dorośli?

10/ Warto podkreślić, że wobec tych problemów nie jesteśmy bezradni. W Sitkówce-Nowinach od wielu lat realizuje się działania w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Są to np. działania:

- a) Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Osoby uzależnione i wyrządzające swoim pić poważne szkody społeczne niechące się poddać leczeniu mogą być zgłoszone do komisji celem wszczęcia procedury sądowej zobowiązującej do leczenia odwykowego. W 2007 r. Komisja przeprowadziła 40 rozmów interwencyjno-motywacyjnych (23 sprawy skierowano do sądu).
- b) Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej – udzielił pomocy dla 27 rodzin z problemem alkoholowym.
- c) Działań konsultacyjno-informacyjnych, grup samopomocowych:
 - osoby z problemem alkoholowym otrzymują pomoc w punkcie informacyjno-konsultacyjnym. W 2007 r. udzielono 183 porady związane z rozwiązywaniem problemów alkoholowych (osoby z problemem alkoholowym – 174 porady, dorośli członkowie rodziny z problemem alkoholowym – 9 porad).

- trzeźwienie wsparte jest oddziaływaniami grupy AA.
- d) Oddziaływań profilaktycznych:
 - W Sitkówce-Nowinach działa świetlica realizująca program opiekuńczo-wychowawczy. Działaniem tej placówki objęte jest 20 dzieci.
 - Wielu uczniów uczestniczyło w 2007 roku w programach profilaktyki uzależnień.

11/ W związku z tymi działaniami warto spytać: Czy w dynamice problemów alkoholowych istnieją jakieś pozytywne tendencje? Odpowiedź brzmi: TAK.

- a) Prawie 2/3 badanych mieszkańców coraz częściej styka się z osobami, które zostały abstynentami lub przynajmniej piją w sposób mniej destrukcyjny niż dawniej.
- b) Według wielu badanych (61%) zmniejsza się picie alkoholu w pracy.
- c) Zmieniają się preferencje alkoholowe. Napoje spirytusowe są często zastępowane napojami o niskiej zawartości alkoholu.
- d) Sześciu na dziesięciu badanych wiedziałoby gdzie szukać pomocy, gdyby ktoś z ich bliskich miał problemy z alkoholem.
- e) Duże jest także zaufanie do działań związanych z rozwiązywaniem problemów alkoholowych. 60% badanych wierzy w skuteczność leczenia odwykowego.

12/ I jeszcze bardzo istotna sprawa. Jaka rolę w animacji tych wszystkich pozytywnych zmian mają działania lokalne? Zdaniem badanych mieszkańców Sitkówki-Nowin – bardzo dużą. Docenia to 28% osób badanych.

13/ Strategiczne kierunki realizacji programu gminnego w przyszłych latach:

- Kontynuacja działań w zakresie profilaktyki szkolnej w oparciu o programy wykorzystujące aktywność własną uczniów, i poszerzanie o inne rozbudowane, cykliczne programy profilaktyczne.
- Istotne jest, aby zajęcia profilaktyczne obejmowały ćwiczenia odmawiania picia, nieulegania naciskowi grupy, bronięcia własnych postaw i przekonań.
- Realizacja programów profilaktycznych obejmować powinna coraz młodsze grupy wiekowe. Jak wykazują badania, jednym z ważniejszych zadań jest dotarcie do uczniów szkół podstawowych. Jest to najlepszy moment, aby wpłynąć na zmianę preferencji w korzystnym kierunku, gdyż po przejściu do gimnazjum zaczyna się lawinowy wzrost niepożądanych zachowań alkoholowych.
- W związku z różnorodnością działań ryzykownych podejmowanych przez młodzież a także szeroką skalą innych zagrożeń wskazane jest tworzenie oddziaływań edukacyjnych i prewencyjnych dotyczących różnych środków odurzających (alkohol, tytoń, narkotyki) czy też adekwatnych sposobów zachowania się w sytuacjach przemocowych.
- Wzrost dostępności programów edukacyjnych dla osób dorosłych dotyczących problemów alkoholowych m.in. poprzez preferowanie programów profilaktycznych w szkołach obejmujących oprócz młodzieży także rodziców (np. „III Elementarz, czyli Program Siedmiu Kroków”, „Program Domowych Detektywów”).
- Wspieranie działalności świetlic opiekuńczo-wychowawczych i realizujących program socjoterapeutyczny w celu objęcia nimi jak największej liczby dzieci z grup ryzyka (rodziny dysfunkcyjne, w tym alkoholowe).

- Współpraca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji i innych instytucji w kierunku prawnego egzekwowania przestrzegania ustawowego zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.
- Konieczne jest tworzenie zintegrowanego systemu profilaktyki gminnej angażującego wiele grup społeczności lokalnej (oprócz młodzieży i rodziców także wychowawców, sprzedawców napojów alkoholowych, przedstawicieli samorządu itp.)
- Promowanie mody na zdrowy styl życia; zachęcanie i włączanie młodzieży do udziału w konkursach o charakterze edukacyjno-profilaktycznym itp.
- Promocja, wspólnie ze szkołami, liderów młodzieżowych i wykorzystywanie ich aktywności w działaniach profilaktycznych i promujących zdrowy styl życia.
- Wykorzystywanie zainteresowań młodzieży i ich aktywności fizycznej do budowania alternatywnych, w stosunku do picia alkoholu i zażywania narkotyków, sposobów spędzania wolnego czasu i realizacji własnych zainteresowań.
- Wprowadzenie do programów szkolnych stałych elementów edukacyjnych w zakresie zapobiegania zachowaniom ryzykownym. Zakup materiałów edukacyjno szkoleniowych.
- Współdziałanie oraz pomoc w szkoleniu grup zawodowych i osób związanych bezpośrednio lub pośrednio z realizacją gminnego programu rozwiązywania problemów alkoholowych (pracownicy lecznictwa odwykowego, policja, pomoc społeczna, pedagodzy, kuratorzy sądowi, członkowie komisji rozwiązywania problemów alkoholowych i. in.).
- Wykorzystywanie prawnego zobowiązania do leczenia odwykowego.

III. Sytuacja Gminy w roku 2012 oraz dane statystyczne za okres roku kalendarzowego 2012.

Na dzień 31 grudnia 2012r. Gmina Sitkówka – Nowiny liczy 7486 mieszkańców. Są to zarówno mieszkańcy stali jak i zameldowani na pobyt czasowy trwający powyżej 3 miesięcy.

Na terenie Gminy Sitkówka – Nowiny funkcjonuje 32 punkty sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, zgodnie z limitem tych punktów ustalonych w Uchwale Rady Gminy z dnia 29 czerwca 2009 roku NR RG – XXXIV/274/09 w sprawie: ustalenia liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży oraz zasad usytuowania na terenie Gminy punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych. Limit ten obejmuje zarówno sklepy spożywcze, jak i lokale gastronomiczne w tym restauracje i bary. W liczbie punktów na terenie Gminy ujęto również te punkty, które nie są objęte limitem, czyli punkty w których sprzedawane są napoje alkoholowe zawierające do 4,5% oraz piwo.

Sytuacja Gminy za rok 2012 oraz przedstawione poniżej informacje zostały zebrane od niżej wymienionych instytucji:

- 1) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sitkówce – Nowinach,
- 2) Posterunek Policji w Sitkówce – Nowinach oraz Komisariat Policji w Chęcinach
- 3) Gminna Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

4) Terapeuty i psychologa w Punkcie Konsultacyjnym w Nowinach

Alkohol i problem alkoholizmu w naszej Gminie.

Ponieważ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Sitkówka – Nowiny działa od wielu lat a ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi jest ustawą dość starą i wypracowaną, dysponujemy dużą ilością danych dotyczących problemu nadużywania alkoholu i szkód z tym związanych. Zebrane poniżej informacje pochodzą z poszczególnych instytucji wymienionych powyżej.

I tak:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sitkówce – Nowinach obejmuje pomocą 335 rodzin, z czego około 45 to rodziny, w których występuje problem związany z nadużywaniem alkoholu (stan na 30.11.2012). W roku bieżącym GOPS względem 19 osób wnioskuje o przebadanie w przedmiocie uzależnienia od alkoholu oraz o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego.

2. Z informacji Posterunku Policji w Sitkówce – Nowinach oraz Komisariatu Policji w Chęcinach wynika, iż jednostka sporządziła 12 wniosków do Sądu Grodzkiego wobec sprawców wybrzków chuligańskich oraz z ustawy „ o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi”, natomiast wobec 51 osób z tych samych przepisów zastosowano postępowanie mandatowe. Przeprowadzono 5 postępowań przygotowawczych p-ko nietrzeźwym użytkownikom dróg, zanotowano 116 interwencji domowych, gdzie uczestnicy awantury mogli znajdować się pod wpływem alkoholu. Przy czym należy zaznaczyć, że są to dane, dotyczące wszystkich interwencji przeprowadzonych przez Policję w Nowinach.

3. W okresie od stycznia do końca grudnia do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęło 42 wnioski o leczenie odwykowe, z tego 11 dotyczy kobiet.

Wnioskodawcami byli:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sitkówce – Nowinach – 19
- Posterunek Policji w Sitkówce – Nowinach – 2
- sprawy wszczęte z urzędu - 3
- pozostali wnioskodawcy czyli członkowie najbliższej rodziny – 18

W związku ze złożonymi wnioskami, GKRPA prowadziła postępowania mające na celu ustalenie, czy zgłoszone we wnioskach osoby są osobami uzależnionymi od alkoholu, a w przypadku potwierdzenia choroby alkoholowej skierowała, w celu podjęcia terapii do Przychodni Terapii Uzależnienia od Alkohol i Współuzależnienia w Kielcach, jak również wnioskowała do Sądu Rejonowego w Kielcach o zastosowanie przymusowego leczenia względem osób, które nie stawiały się na posiedzenia Komisji jak również na wyznaczony termin badania psychologiczno – psychiatrycznego. Należy również dodać, że w roku 2012 gminna komisja na bieżąco współpracowała ze społecznym kuratorem sądowym oraz kuratorem zawodowym dla dorosłych i wspólnie monitorowaliśmy problemy rodzin, w których występował problem z nadużywaniem alkoholu, zaniedbywaniem obowiązków wobec małoletnich dzieci czy inne problemy wynikające z nieprzestrzegania prawa pod wpływem

alkoholu. Dzięki takiej współpracy, rodzina jest na bieżąco odwiedzana przez społecznego kuratora i kuratora zawodowego dla dorosłych, a gminna komisja na bieżąco jest informowana, czy osoba uzależniona wywiązuje się ze złożonych zobowiązań i utrzymuje abstynencję.

Na 42 zgłoszonych osób i przebadanych osób w 22 przypadkach skierowano wnioski do Sądu Rodzinnego w Kielcach o zastosowanie przymusowego leczenia odwykowego wobec osób uzależnionych od alkoholu. W większości przypadków powodem przekazania wniosku do Sądu było albo niestawiennictwo na posiedzeniach Komisji albo niezgadzanie się osoby uzależnionej od alkoholu z opinią biegłych sądowych. W takich sytuacjach, gdy brak jest zgody na podjęcie leczenia, zgodnie z orzeczeniem biegłych, Gminna Komisja musi wniosek przekazać do Sądu Rejonowego w Kielcach, w celu zastosowania przymusowego leczenia odwykowego. Wobec kilku osób, gminna komisja umorzyła postępowanie, z uwagi na fakt, iż biegli psychiatra i psycholog nie rozpoznali uzależnienia od alkoholu, bądź też na skutek zgonu osoby wobec której toczyło się postępowanie. W roku 2012 Gminna Komisja kilka osób pijących w sposób szkodliwy bądź ryzykowny skierowała do terapeuty w Punkcie Konsultacyjnym w Nowinach. Sporo też osób współuzależnionych czyli najbliższej rodziny, udało się zmotywować do podjęcia terapii dla osób współuzależnionych. Osoby te skierowano również do psychologa w Punkcie Konsultacyjnym w Nowinach. Na skutek przeprowadzonych rozmów przez członków Gminnej Komisji obserwuje się, że w bardzo wielu przypadkach problem nadużywania alkoholu w danej rodzinie nie jest problemem wiodącym. Często nadużywanie alkoholu jest skutkiem konfliktu w rodzinach czy występowaniem chorób psychicznych. W czasie badań psychologiczno – psychiatrycznych, przeprowadzanych przez biegłych sądowych, ujawniają się u osób zaburzenia natury emocjonalnej i psychiatrycznej. W takich sytuacjach konieczne jest przede wszystkim podjęcie działań by osoba trafiła do właściwego specjalisty w celu podjęcia leczenia. Zdarzają się też takie sytuacje, że trafiają do Gminnej Komisji osoby, które piją z samotności. Są to z reguły osoby samotne, będące na emeryturze, mieszkające same, z dala od dzieci, czujące, że nikomu są już niepotrzebne. W takich przypadkach Gminna Komisja kieruje osobę do psychologa dyżurującego w Punkcie Konsultacyjnym, jednocześnie wskazuje bogatą ofertę różnego rodzaju zajęć oferowanych mieszkańcom naszej Gminy.

W roku 2012 w Punkcie Konsultacyjnym w Nowinach dyżurowali specjaliści to jest terapeuta i psycholog. Dyżury odbywały się w każdą środę tygodnia, oraz w co drugi czwartek, jeśli chodzi o dyżury psychologa. Łącznie udzielono konsultacji według zestawienia poniżej:

Liczba konsultacji ogółem	Uzależnienia	Współuzależnienia	przemoc	
69	25	23	11	Psycholog
234	193	62	45	Terapeuta

Powyższe dane pokazują jednoznacznie, że mieszkańcy bardzo chętnie korzystają z pomocy specjalistów. Spowodowane jest to w dużej mierze faktem, iż mają tych specjalistów na miejscu, mogą bez żadnego skierowania skorzystać z pomocy osoby fachowej. Nadmienić należy, że do psychologa zgłaszają się osoby z bardzo różnymi problemami. Do grupy osób należą dziadkowie wychowujący wnuki, rodzice dorosłych dzieci przyjmujących odżywkę,

sterydy. Równie dużo porad udzielił w roku kalendarzowym 2012 psycholog, który dyżurował w Szkole Podstawowej w Nowinach. Psycholog udzielał indywidualnych konsultacji rodzicom, którzy zostali skierowani przez pedagoga szkolnego, wychowawcę czy nauczyciela. Główne obszary problemowe jakie pojawiły się to trudności z utrzymaniem koncentracji, deficyty uwagi, kłopoty z dyscypliną i przestrzeganiem norm społecznych w trakcie zajęć, brak MOTYWACJI do nauki, zaniedbywanie obowiązku szkolnego, problemy wychowawcze w szkole, trudności natury emocjonalnej, zaburzenia zachowania i inne.

4. W roku 2012 Gmina kontynuowała współpracę ze Świętokrzyskim Centrum Profilaktyki i Edukacji w Kielcach oraz Ośrodkiem Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnień w Kielcach przy ul. Jagiellońskiej i ul. Grunwaldzkiej. Współpraca ta polega na bieżącym przekazywaniu informacji o postępie w terapii, rozmowami z terapeutami Przychodni, wspólnych decyzjach co do dalszego przebiegu postępowania szczególnie w przypadkach kiedy osoby przestają uczęszczać do Przychodni. Współpraca ta jest niezwykle ważna, gdyż to najwcześniej do Gminy docierają członkowie rodziny z informacją że osoba która uczęszcza na terapię w przerwach między spotkaniami pije. Wszystkie te informacje przekazywane są do przychodni, w której uczestnik odbywa terapię.

IV. Najważniejsze potrzeby w Gminie:

1. Bieżąca działalność Punktu Konsultacyjnego w Nowinach: dyżury terapeuty, psychologa, a w tym:
 - konsultacje psychologa i terapeuty dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych,
 - pomoc psychologiczna dla dzieci z rodzin, w których występuje problem z alkoholem, przemocą domową, narkotykami,
 - informowanie o możliwości podjęcia terapii dla osób uzależnionych od alkoholu w Przychodni Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia w Kielcach ul. Jagiellońska 72, Kielce ul. Manifestu Lipcowego, Kielce ul. Grunwaldzka 47,
 - informowanie o uzależnieniu środkami odurzającymi i psychoaktywnymi oraz o możliwościach leczenia osób uzależnionych,
 - informowanie o placówkach prowadzących działalność profilaktyczną, leczniczą i rehabilitacyjną służących pomocą uzależnionym od narkotyków czyli Poradni Profilaktyki i Terapii Uzależnień „MONAR” Kielce ul. Malików 150b i Poradni Terapii Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych „Nadzieja Rodzinie” Kielce ul. Karczówkowska 36,
 - informowaniu o działalności Punktu Konsultacyjnego ds. Narkomanii w Kielcach przy ul. Jagiellońskiej 72
2. Bieżąca działalność Punktu Środowiskowego w Nowinach:
 - codzienna działalność punktu jako świetlicy środowiskowej dla dzieci i młodzieży, jako alternatywna formę spędzania czasu wolnego: realizacja szeregu zajęć korekcyjnych, edukacyjnych, profilaktycznych i integracyjnych dla dzieci i młodzieży

3. Działalność istniejącej grupy AA „Wytrwaj”.
 - cotygodniowe spotkania grupy AA w Punkcie Środowiskowo – Konsultacyjnym jako element wsparcia i utrzymywania abstynencji,
 - wsparcie grupy „AA” poprzez wspólne spotkania z okazji świąt i wyjazdów integracyjnych.
4. Edukacja dzieci, młodzieży oraz rodziców poprzez:
 - kontynuację w organizowaniu programów profilaktycznych dotyczących zagrożeń i uzależnień oraz przemocy domowej i rówieśniczej w szkołach na terenie gminy,
 - włączenie Przedszkola Samorządowego w Nowinach w edukację 5-6 latków, poprzez promowanie zdrowego stylu życia, zdrowych zachowań społecznych,
 - zwiększenie zaangażowania rodziców w działania związane z profilaktyką, poprzez pracę pedagogów szkolnych, zgodnie ze szkolnymi programami profilaktyki,
 - wprowadzenie do świetlicy środowiskowej programów profilaktycznych oraz podniesienie kwalifikacji pracowników świetlicy,
 - zorganizowanie szkolenia dla nauczycieli ze wszystkich gminnych szkół,
5. zwiększenie dostępu do materiałów związanych z profilaktyką: książek, broszur i plakatów:
 - doposażenie biblioteczki profilaktycznej w Punkcie Środowiskowo – Konsultacyjnym w Nowinach: zakup prenumeraty miesięcznika „Świat Problemów”, „Remedium”
6. Współpraca z Komisariatem Policji w Chęcinach.
 - wspólna kontrola Policji i Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych punktów sprzedaży
 - współpraca w ramach działań edukacyjno – profilaktycznych w szkołach: realizacja programów profilaktycznych „Kierowca i alkohol” oraz „Kierowca i narkotyki”
7. Współpraca z Wydziałem ds. Nieletnich Komendy Miejskiej Policji w Kielcach.
 - realizacja programu korekcyjnego skierowanego do młodocianych grup chuligańskich.

V. Główne cele i realizatorzy Gminnego Programu:

1. Głównym celem „Programu” jest prowadzenie edukacji wśród dzieci i młodzieży z terenu Gminy, informowanie i edukowanie społeczeństwa o szkodliwości alkoholu, narkotyków i innych substancji odurzających, prowadzeniu działalności zapobiegawczej, korekcyjnej i edukacyjnej poprzez:
 - promocję zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży już od najmłodszych lat, w tym włączenie we wczesną edukację grupy „0” ze szkół i przedszkola;
 - wspieraniu działalności placówek prowadzących działalność zapobiegawczą, edukacyjną, informacyjną a przede wszystkim terapeutyczną;
 - informowanie o szkodliwości alkoholu, nikotyny, środków i substancji psychoaktywnych jako przyczyn prowadzących do przemocy domowej, rówieśniczej, alkoholizmu, narkomanii a w konsekwencji do śmierci;
 - podejmowanie i wspieranie działań ogólnokrajowych i lokalnych oraz innych inicjatyw społecznych.

2. Gminny Program Rozwiązywania Problemów Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Zwalczenia Narkomanii dla Gminy Sitkówka – Nowiny na rok 2013 realizowany jest przez Pełnomocnika Wójta Gminy ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii.

VI. Realizacja szczegółowych celów „Programu” w roku 2013.

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu :
 - a) współpraca ze Świętokrzyskim Centrum Profilaktyki i Edukacji w Kielcach
 - b) współpraca z Ośrodkiem Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia w Kielcach.
 - c) współpraca z Wojewódzkim Ośrodkiem Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Kielcach.
 - d) Współpraca z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Piekoszowie
 - e) działalność punktu konsultacyjnego.
2. Udzielanie pomocy rodzinom, w których występują problemy związane z alkoholem – działania jak w punkcie 1 oraz praca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:
 - przyjmowanie wniosków o leczenie odwykowe,
 - prowadzenie rozmów motywujących do podjęcia leczenia odwykowego,
 - prowadzenie rozmów z członkami rodziny osoby uzależnionej,
 - prowadzenie rozmów ze sprawcami oraz ofiarami przemocy,
 - kontakt z rodzinami, w których ujawniona została przemoc.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności dla dzieci i młodzieży poprzez:
 - a) realizację szkolnych programów profilaktycznych (warsztaty, spotkania, pogadanki, prelekcje, programy profilaktyczne) w poszczególnych szkołach,
 - b) szkolenie pracownika Punktu Środowiskowego w Nowinach jako osoby realizującej profilaktykę drugorzędową oraz zakup warsztatów profilaktycznych, realizowanych w świetlicy środowiskowej,
 - c) szkolenie nauczycieli wszystkich gminnych szkół,
 - d) całoroczna działalność Punktu Środowiskowo – Konsultacyjnego w Nowinach,
 - e) organizacja wycieczki letniego dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem alkoholizmu oraz innymi zagrożeniami społecznymi.
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych poprzez:
 - a) podnoszenie kwalifikacji pracownika Punktu Konsultacyjnego – udział terapeuty w szkoleniach zawodowych, mających na celu podniesienia kwalifikacji

- b) podnoszenie kwalifikacji zawodowych psychologa, będącego członkiem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – udział psychologa w szkoleniach zawodowych.
- c) podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracownika Punktu Środowiskowego w Nowinach

5. Bieżąca działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych –

- a) realizacja „Programu” oraz funkcjonowanie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- b) inicjowanie i koordynowanie działań zawartych w gminnym „Programie”
- c) przyjmowanie wniosków o przymusowe leczenie i uruchomienie procedury z tym związanej aż do złożenia wniosku w Sądzie Rodzinnym
- d) podpisywanie umów z nauczycielami na prowadzenie zajęć profilaktycznych w szkołach,
- e) podpisywanie umów z firmami świadczącymi usługi w zakresie profilaktyki,
- f) współpraca z punktem konsultacyjnym celem monitorowania osób zgłaszających się do placówek terapii uzależnień
- g) współpraca z biegłymi – podpisanie umowy na badanie i wydanie opinii osób kierowanych na leczenie
- h) kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy
- i) odbywanie posiedzeń roboczych:
 - spisywanie protokołów z odbytych rozmów
 - przyjmowanie sprawozdań z realizacji programów profilaktycznych
 - wypełnianie ankiet dla pełnomocnika wojewódzkiego i przesyłanie informacji dla organizacji rządowych
 - współpraca z placówkami terapii uzależnienia (szkolenia, realizacja programów, kierowanie na leczenie)
 - współpraca z dyrektorami szkół, pedagogami, nauczycielami, księdzem w parafii w Nowinach
 - współpraca z Policją, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej
 - współpraca z gazetą samorządową „Głos Nowin” i prasą lokalną
 - przygotowywanie sprawozdań z działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

VII. Finansowanie zadań.

Łączny koszt wydatków z działu 851 – Ochrona zdrowia, rozdz. 85154 – Przeciwdziałanie alkoholizmowi, działu 851 rozdział 85153 – Zwalczanie narkomanii wynosi **110.438,72**. Środki te pochodzą z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Sebastian Nowackiewicz

**PLAN WYDATKÓW
GMINNEGO PROGRAMU ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
realizowanych w roku 2013**

I.	Zwiększenie dostępności terapeutycznej i rehabilitacyjnej osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin		
		Realizacja przez cały rok - UG	Realizacja w ramach dotacji celowej - GOK Perła
1.	Bieżąca działalność punktu konsultacyjnego: a) wynagrodzenie dla terapeuty w Punkcie Konsultacyjnym – 3 godziny x 4 tygodnie x 50 zł. x 12 miesięcy = 7.920,00 b) zakup ulotek i literatury do Punktu – 500,00	8.420,00	8.420,00
II.	Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, przemoc, pomocy społecznej, psychologicznej i prawnej.		
1.	Dyżury psychologa i terapeuty w Punkcie Konsultacyjnym w Nowinach.		
2.	Bieżąca działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych a w tym: a) przyjmowanie wniosków o leczenie odwykowe b) informowanie o procedurze „Niebieskiej Karty” oraz przyjmowanie zawiadomień w ramach „Niebieskiej Karty” c) udzielanie porad o dostępności placówek leczenia odwykowego oraz różnorodności świadczonych w nich usług d) motywowanie do podejmowania terapii rodzinnych e) motywowanie do podejmowania terapii dla osób współuzależnionych		

III.	Prowadzenie profilaktycznej działalności informatycznej, edukacyjnej w szczególności dla dzieci i młodzieży.			
1.	Bieżąca działalność Punktu Środowiskowego w Nowinach dla dzieci i młodzieży w ramach profilaktyki drugorzędowej:			Dotacja dla GOK „Perła”
	a) wynagrodzenia osobowe pracowników Punktu Środowiskowego i ich pochodne składniki			40.600,00
	b) zakup energii	2.500,00	2.500,00	
	c) zakup usług remontowych lub wykonanie remontu Punktu wraz z zakupieniem nowych mebli, zabudowy, wertikali i innych elementów wnętrza i wyposażenia			9.838,72
	d) opłaty telefonii stacjonarnej	1.000,00	1.000,00	
	e) zakup materiałów i wyposażenia, a w tym: <ul style="list-style-type: none"> • akcesoriów komputerowych • zakup artykułów niezbędnych do bieżącego funkcjonowania świetlicy takich jak: gry, art. biurowe, piśmienne, środki chemiczne, art. spożywcze, żarówki i inne • zakup drobnych upominków dla dzieci uczęszczających do świetlicy z okazji Dnia Dziecka i Mikołaja • organizacja ogniska dla dzieci ze świetlicy środowiskowej (zakup artykułów spożywczych) • zakup artykułów niezbędnych do zorganizowania spotkania wigilijnego dla dzieci ze świetlicy • zakup nagród za udział w konkursach i programach profilaktycznych 			
2.	Zorganizowanie szkolenia dla nauczycieli szkół podstawowych gminnych.	1.000,00	1.000,00	
3.	Udział pracowników Punktu Środowiskowego w Nowinach w szkoleniach dotyczących uzależnień i zagrożeń młodzieży lub zakup dwóch programów profilaktycznych realizowanych dla dzieci i młodzieży ze świetlicy.	1.000,00	1.000,00	
4.	Organizacja programów profilaktycznych, spektakli, wywiadówek profilaktycznych w szkołach gminnych i przedszkolu:			

	a) Szkoła Podstawowa w Bolechowicach: • Realizacja programów profilaktyczno – edukacyjnych	1.500,00	1.500,00	
	b) Szkoła Podstawowa w Nowinach: • Dyżury psychologa, w ramach pomocy dzieciom i rodzicom dzieci z rodzin dysfunkcyjnych – 5.000,00 • Realizacja programów korekcyjnych i interwencyjnych - 2.000,00	7.000,00	7.000,00	
	c) Szkoła Podstawowa w Kowali: • Realizacja programów profilaktyczno - edukacyjnych	1.500,00	1.500,00	
	d) Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Nowinach: • Realizacja programu profilaktyczno – edukacyjnego „Biorę odpowiedzialność” dla młodzieży klas ponadgimnazjalnych • Realizacja programów profilaktyczno – edukacyjnych „Kierowca i alkohol” oraz „Kierowca i narkotyki” • Realizacja programu korekcyjnego dla młodzieży pijącej i upijającej się	4.000,00	4.000,00	
	e) Zakup materiałów, nagród do szkół i przedszkola i szkół, w związku z organizowanymi konkursami, festynami profilaktycznymi.	580,00	580,00	
IV.	Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń, osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.			
1.	a) podnoszenie kwalifikacji pracownika Punktu Konsultacyjnego – udział terapeuty w szkoleniach zawodowych, mających na celu podniesienia kwalifikacji	1.000,00	1.000,00	
	b) podnoszenie kwalifikacji zawodowych psychologa, będącego członkiem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – udział psychologa w szkoleniach zawodowych.	1.000,00	1.000,00	
V.	Bieżąca działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.			

1.	Koszty podróży krajowych (delegacje członków komisji)	500,00	500,00	
2.	Wynagrodzenia członków Komisji: a) wynagrodzenie przewodniczącego- 150 zł. brutto za posiedzenie b) wynagrodzenia członków komisji-120 zł. brutto za posiedzenie dla 1 członka komisji	9.000,00	9.000,00	
3.	Szkolenia członków Komisji oraz pracownika Punktu Środowiskowo – Konsultacyjnego.	4.000,00	4.000,00	
4.	Opłaty sądowe lub znaki sądowe za skierowane wnioski o leczenie odwykowe.	800,00	800,00	
5.	Zakup telefonu komórkowego na potrzeby komisji oraz koszty związane z jego utrzymaniem	1.000,00	1.000,00	
6.	Wydawanie opinii przez lekarzy biegłych w sprawie uzależnienia od alkoholu: 5.600,00 (zawarte umowy) 4.500 (sądowe)	10.100,00	10.100,00	
7.	Pozostałe wydatki wynikające z realizacji Gminnego Programu w ciągu roku, w tym: zakup innych materiałów niezbędnych do realizacji zadań edukacyjno – profilaktycznych Gminnego Programu.	4.100,00	4.100,00	

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Sebastian Nowaczkiwicz

PLAN FINANSOWY

do realizacji Gminnego programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Zwalczenia Narkomanii

dla Gminy Sitkówka – Nowiny na rok 2013

Dział	Rozdz.	§	Wyszczególnienie	Finansowanie			Uwagi	
				Planowana wysokość dochodów	WYDATEK			Uzasadnienie
					110.438,72			
				UG	GOK „Perła”			
851	85154		Przeciwdziałanie alkoholizmowi	100.000,00	60.000,00	50.438,72	Dotacja celowa dla GOK	
		4170	Wynagrodzenia bezosobowe	27.220,00	27.220,00			
			1.wynagrodzenie terapeuty, dyżurującego w Punkcie Konsultacyjnym	8.420,00	8.420,00			
			2.umowa z biegłym psychologiem: badanie + wydanie opinii	2.800,00	2.800,00			
			3.wynagrodzenia członków Komisji za udział w posiedzeniach	9.000,00	9.000,00			
			4.umowa psycholog – realizacja działań profilaktycznych w Szkole Podstawowej w Nowinach	5.000,00	5.000,00			
			5.realizacja programów profilaktycznych, edukacyjnych, interwencyjnych w szkołach na terenie gminy	2.000,00	2.000,00			
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	1.780,00	1.780,00			
			1.zakup ulotek i literatury do Punktu Konsultacyjnego w	500,00	500,00			

			Nowinach, zakup filmów, książek profilaktycznych, prenumerata "Świata Problemów"					
			2.zaku materiałów i nagród do realizacji konkursów profilaktycznych na terenie szkół gminnych	1.080,00	1.080,00			
			3.zakup telefonu komórkowego na potrzeby pracy gminnej komisji	200,00	200,00			
		4260	Zakup energii	2.500,00	2.500,00			
			1.zakup energii do Punktu Środowiskowo – Konsultacyjnego w Nowinach					
		4300	Zakup usług pozostałych	15.900,00	15.900,00			
			1.zakup usług szkolenia członków komisji oraz pracownika Punktu Środowiskowego	4.000,00	4.000,00			
			2.umowa z certyfikowanym specjalistą terapii uzależnień: usługa badania + opinia	2.800,00	2.800,00			
			3.szkolenie nauczycieli szkół gminnych	1.000,00	1.000,00			
			4.zakup programów profilaktycznych do szkół, przedszkoli i Punktu Konsultacyjnego	2.000,00	2.000,00			
			5.udział terapeuty w szkoleniach zawodowych, mających na celu podniesienia kwalifikacji	1.000,00	1.000,00			
			6. podnoszenie kwalifikacji zawodowych psychologa, będącego członkiem Gminnej Komisji Rozwiązywania	1.000,00	1.000,00			

			Problemów Alkoholowych – udział psychologa w szkoleniach zawodowych.				
			7.zakup usług pozostałych, wynikających z realizacji zadań gminnego programu	4.100,00	4.100,00		
		4370	Oplaty z tyt. zakupu usług telekomunikacyjnych telefonii stacjonarnej	1.800,00	1.800,00		
			1.opłaty za telefon stacjonarny w Punkcie Konsultacyjnym w Nowinach	1.000,00	1.000,00		
			2.opłaty za korzystanie z telefonu komórkowego	800,00	800,00		
		4410	Podróże służbowe krajowe	500,00	500,00		
		4610	Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego	5.300,00	5.300,00		
			1. koszty związane z wydaniem opinii przez biegłych sądowych psychologa i psychiatry w związku z postanowieniami sądowymi	4.500,00	4.500,00		
			2. zakup znaków sądowych i opłat niezbędnych do złożenia wniosków o leczenie odwykowe kierowanych do Sądu	800,00	800,00		
851	85153		Zwalczanie narkomanii	5.000,00	5.000,00		
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	1.000,00	1.000,00		
		4300	Zakup usług pozostałych	4.000,00	4.000,00		
łącznie wydatki z działu 851, rozdziały 85153 i 85154				110.438,72			

 PRZEWODNICZĄCY
 RADY GMINY
 Sebastian Nowaczkiwicz